

College informatiebrief

Onderwerp: College informatiebrief 'Evaluatierapport werkzaamheden en werkdruk Privacy Coördinator / Informatiemanager'

Datum: 2 november 2021

Portefeuille J.M. de Vries

Aanleiding

Op 9 april 2019 heeft de Raad een amendement aangenomen. In de toelichting bij dit amendement wordt gevraagd om de Raad voor de kadernota van 2021 een evaluatie van de werkzaamheden en werkdruk van de Privacy Coördinator en Informatiemanager te doen toekomen. Deze evaluatie richt zich op de vraag of de invulling van totaal 1 fte voor een Privacy Coördinator / Informatiemanager voldoende is. Hierbij is expliciet aangegeven een verduidelijking te willen over de bezetting en werkdruk voor deze functie. Een invulling van de positie en evaluatie van het functioneren is geen onderdeel van deze evaluatie. Ook is gevraagd om een zienswijze van de Functionaris Gegevensbescherming over ons privacy beleid en een advies richting toekomst.

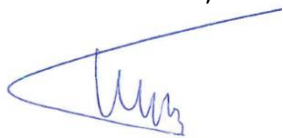
Middels het evaluatierapport 'Werkzaamheden Informatiemanager / Privacy coördinator, wordt de Raad geïnformeerd over de werkzaamheden van de privacy coördinator. In dit document worden de onderwerpen privacy, informatiemanagement en –veiligheid kort toegelicht. Ook wordt er een beeld geschetst van de verschillende rollen binnen de regio, de onderlinge samenhang en de invulling daarvan binnen Sliedrecht. Verder wordt er ingezoomd op de rol van privacy coördinator / informatiemanager en de werkzaamheden van beide rollen. Er wordt teruggekeken naar de stappen die tot nu toe zijn gezet en inzicht gegeven in de opgaven voor de komende periode.

Invulling functie Privacy Coördinator / Informatiemanager

Uit het evaluatierapport blijkt dat de werkzaamheden van de Privacy Coördinator en de Informatiemanager zijn geborgd binnen de organisatie en passen binnen de eerder beschikbaar gestelde formatie.

De verantwoording op het gebied van informatieveiligheid en privacy is een jaarlijks terugkerend proces als onderdeel van de Plan-DO-Check-Act (PDCA-) cyclus. De Raad wordt jaarlijks, na ontvangst van de rapportage van de FG en de ENSIA, op hoofdlijnen geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking informatieveiligheid en privacy binnen Sliedrecht, de stappen die gezet zijn en de focus voor het komende jaar.

Hoogachtend,
Burgemeester en wethouders van Sliedrecht,
De secretaris, De burgemeester,

N.H. Kuiper mca mcm

mr. drs. J.M. de Vries

Evaluatierapport werkzaamheden & werkdruk
Privacy Coördinator / Informatiemanager
gemeente Sliedrecht

Oktober 2021

Inhoud

1. Inleiding.....	3
Amendement	3
Leeswijzer	4
2. Privacy, informatieveiligheid en informatiemanagement	4
Verschillende rollen: regionaal en lokaal	4
Functionaris Gegevensbescherming	4
Adviseur Gegevensbescherming.....	5
Privacy Coördinator.....	5
Chief Information Officer.....	5
Chief Information Security Officer	5
Informatieveiligheidsadviseur / Information Security Officer (ISO)	5
Informatiemanager	5
Onderlinge samenhang verschillende functies	5
3. Privacy Coördinator.....	6
Werkzaamheden Privacy Coördinator	6
Terugblik.....	7
Opgaven komende periode	7
4. Informatiemanager	7
Werkzaamheden informatiemanager	8
Terugblik.....	8
Opgaven komende periode	9
5. De Functionaris Gegevensbescherming	9
Evaluatie	9
Zienswijze	10
6. Conclusies.....	10
Capaciteit	10
Privacy	11
Aanbevelingen Functionaris Gegevensbescherming	11
Informatiemanagement en -beveiliging	11
Bedrijfsvoering.....	11

1. Inleiding

Op 25 mei 2018 is de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG) in werking getreden. Deze nieuwe privacywetgeving, die de Wet Bescherming Persoonsgegevens (Wbp) vervangt, stelt hogere eisen aan organisaties wanneer het gaat om het waarborgen van privacy. Zo heeft een individu meer rechten die hij kan uitoefenen en moeten organisaties aantoonbaar in control zijn.

Hoe een organisatie intern omgaat met het waarborgen van privacy staat beschreven in het privacy beleid. In februari 2018 is door het Drechtstedenbestuur voor alle organisaties binnen de Drechtsteden het *Privacy beleid Drechtsteden* vastgesteld. Op 3 april is het Privacy beleid Drechtsteden door het college van Sliedrecht vastgesteld

In het privacy beleid is vastgelegd dat iedere individuele gemeente een Privacy Coördinator (PC) aanstelt. Regionaal wordt deze PC in werkzaamheden ondersteund door de Adviseurs Gegevensbescherming. De Functionaris Gegevensbescherming houdt over alle gemeenten en organisaties het toezicht op het naleven van de wetgeving.

De Drechttraad heeft eerder de Informatievisie voor de regio vastgesteld. Hierin wordt de richting aangegeven waarbinnen de informatievoorziening zich moet ontwikkelen. De noodzaak van de rol van het informatiemanagement wordt hiermee lokaal en regionaal bevestigd. De rol van informatiemanager werd bij de uitwerking van de informatievisie als noodzakelijk gezien. Iedere gemeente kan op deze manier aansluiten bij de lokale behoefte en tegelijkertijd de verbinding maken met de regio.

Met het besluit van het DSB om lokaal een PC te benoemen wordt het privacy beleid lokaal geborgd. Regionaal werd ons geadviseerd hiervoor 1 fte in te vullen. In de praktijk blijkt dit op dat moment met minder capaciteit te kunnen. Daarom is besloten met deze functie ook de ontwikkeling van het informatiemanagement mee te nemen.

De invulling van de functie van Privacy coördinator / informatiemanager voor Sliedrecht was berekend op 1 fte, waarbij de verwachting was dat 0,5 fte besteed zou worden aan privacy-werkzaamheden en 0,5 fte aan informatiemanagement.

Amendement

Tijdens de besluitvormende vergadering van 9 april 2019 heeft de raad van de gemeente Sliedrecht een amendement aangenomen, waarbij de opdracht is gegeven om voor kadernota 2021 de raad te informeren over de verdeling van de werkzaamheden en de werkdruk van de Privacy Coördinator /Informatiemanager. Met voorliggend rapport wordt invulling gegeven aan het amendement. Er is gereflecteerd op de periode na april 2019 en de ontwikkeling van de functies in relatie tot de werkzaamheden en werkdruk.

Toegezegd was om de evaluatie voor de kadernota 2021 op te leveren. In 2020 is een start gemaakt met het evaluatierapport. Door het vertrek van de toenmalige Privacy Coördinator / Informatiemanager in augustus 2020 is dit proces stil te komen liggen. Pas medio april 2021 is de vacante positie ingevuld en heeft er een overdracht van werkzaamheden plaatsgevonden, hetgeen geresulteerd heeft in een langere doorlooptijd.

Leeswijzer

Hoofdstuk 2 omvat een korte toelichting op het privacy beleid en informatiemanagement, inclusief de verschillende rollen binnen de regio binnen deze werkgebieden en hun onderlinge relatie. In hoofdstuk 3 en 4 wordt verder ingezoomd op de functie van Privacy Coördinator / Informatiemanager. Allereerst wordt toegelicht wat de rol is van de Privacy Coördinator / Informatiemanager, wat de (wettelijke) taken zijn en de vertaling hiervan binnen de regio en voor de gemeente Sliedrecht. Vervolgens wordt inzicht gegeven in de verschillende werkzaamheden van de Privacy Coördinator / Informatiemanager. Het laatste deel van het hoofdstuk bestaat uit een analyse van de afgelopen periode, wordt inzicht gegeven in de huidige stand van zaken en een link gelegd met de werkdruk.

Hoofdstuk 5 bevat de zienswijze van de Functionaris Gegevensbescherming over ons privacy beleid en een advies richting de toekomst. In hoofdstuk 6 worden de belangrijkste conclusies herhaald en actiepunten benoemd voor de korte en middellange termijn.

2. Privacy, informatieveiligheid en informatiemanagement

Een privacy beleid beschrijft hoe er binnen een organisatie wordt omgegaan met privacy. Het is aan de organisatie om zich aan de beschreven richtlijnen binnen het beleid te houden. In 2018 is binnen de Drechtsteden het *Privacy beleid Drechtsteden* vastgesteld. Navolging van het beleid heeft als doel de privacy van inwoners te waarborgen en ons aan de wettelijke kaders te houden. Het neveneffect hiervan is dat financiële schade en reputatieschade geminimaliseerd worden.

In het privacy beleid komen een aantal speerpunten naar voren:

- Duidelijke verantwoordelijkheden
- Gezamenlijke en integrale uitvoering
- Afleggen van verantwoording
- Ondersteunen in uitvoering van rechten van betrokkenen
- Overlap met informatieveiligheid

Het beveiligen van informatie is van essentieel belang, omdat de gevolgen van een gebrek hiervan ernstig kunnen zijn. Zo kan een hack of lek ervoor zorgen dat persoonsgegevens op straat komen te liggen. Informatiebeveiliging maakt ook onderdeel uit van het Privacy beleid.

Informatiebeveiliging gaat echter niet alleen over het beschermen van persoonsgegevens. Het gaat om het beschermen van alle informatie waarvan een organisatie heeft vastgesteld dat deze een belangrijke waarde vertegenwoordigt voor de organisatie. Het inrichten van een managementsysteem voor informatiebeveiliging helpt bij het beschermen van de vertrouwelijkheid, de integriteit en de beschikbaarheid van informatie.

Ook informatiemanagement speelt een steeds grotere rol in de bedrijfsvoering en de realisatie van diensten. Technische en maatschappelijke ontwikkelingen dwingen organisaties om de inzet van informatiesystemen continue goed te sturen, teneinde de informatievoorziening goed te organiseren en de beschikbare informatie efficiënt en effectief te beheren.

Verschillende rollen: regionaal en lokaal

Om invulling te geven aan eerdergenoemde aandachtsgebieden zijn er regionaal en lokaal verschillende rollen benoemd, met elk hun eigen verantwoordelijkheden en werkzaamheden.

Functionaris Gegevensbescherming

De privacywetgeving stelt gemeenten verplicht tot het aanstellen van een Functionaris Gegevensbescherming (FG). De FG is een onafhankelijke toezichthouder die de invulling van het Privacy beleid van een organisatie toetst. De FG adviseert en rapporteert aan het College. In verband met de onafhankelijke toezichthoudende taak van de FG is deze functie ondergebracht bij de GRD.

Adviseur Gegevensbescherming

De Adviseur Gegevensbescherming (AG) ondersteunt zowel de FG als de Privacy Coördinatoren van de gemeenten bij het uitvoeren van de taken. Dit zijn voornamelijk bijdragen aan lopende processen en incidentele vraagstukken. Ook biedt de AG bij het opzetten van een risicoanalyse op werkprocessen een helpende hand. De AG is gepositioneerd bij het SCD.

Privacy Coördinator

Een Privacy Coördinator (PC), in dienst bij de gemeente, is de adviseur voor de organisatie. De PC heeft kennis van de privacy wetgeving en is in staat om voor de organisatie de vertaalslag van wettelijke vereisten naar bruikbare methoden te maken. De privacy coördinator opereert op tactisch en strategisch niveau en coördineert alle uitvoerende taken rondom privacy en de bewustwording hiervan, binnen de gemeente. Voor Sliedrecht is bepaald dat er 0,5 fte wordt ingezet voor deze rol.

Chief Information Officer

De Chief Information Officer (CIO) is eindverantwoordelijk als regionaal strategisch beleidsadviseur. Hij overziet regionaal alle initiatieven op informatievoorziening en draagt zorg voor lokale afstemming met de lokale Informatiemanagers. Tevens geeft hij leiding aan het gehele CIO office, waar de Chief Information Security Officer, maar ook business consultants onder vallen.

Chief Information Security Officer

Met de invoering van de Baseline Informatieveiligheid Overheid (BIO) en het verbindend verklaren van dit normenkader, is aanstelling van een Chief Information Security Officer (CISO) verplicht geworden. Een goede positionering van de CISO-functie betekent in elk geval dat deze een onafhankelijke positie heeft ten opzichte van zowel het lijnmanagement als het bestuur van een gemeente. De CISO is binnen de regio gepositioneerd bij het SCD en legt verantwoording af aan de CIO. Ten slotte draagt hij ook zorg voor lokale afstemming met de lokale informatieveiligheidsadviseurs.

Informatieveiligheidsadviseur / Information Security Officer (ISO)

De Informatieveiligheidsadviseur heeft dezelfde wisselwerking met de CISO zoals de Informatiemanager dat heeft met de CIO. In Sliedrecht is bepaald dat deze rol wordt uitgevoerd door de Informatiemanager.

Informatiemanager

Het is de taak van een gemeente is om binnen verantwoorde bedrijfsvoering te zorgen voor optimale dienstverlening aan inwoners en ondernemers. Hierbij speelt de omgang met (gevoelige) informatie een belangrijke rol. De verantwoordelijkheid voor fatsoenlijk informatiebeheer is binnen de regio en gemeente verdeeld over verschillende functies, zoals vakafdelingen, DIV, IT (functioneel en/of applicatiebeheer) en bijvoorbeeld CIO office voor informatieveiligheid. De Informatiemanager (IM) verbindt deze onderdelen en draagt zorg voor synergie. Voor Sliedrecht is bepaald dat er 0,5 fte wordt ingezet voor deze rol.

Onderlinge samenhang verschillende functies

De Functionaris Gegevensbescherming, Adviseur Gegevensbescherming, Privacy Coördinator, CIO, CISO, Informatieveiligheidsadviseurs en de Informatiemanager zijn sterk met elkaar verbonden, de functies verschillen echter inhoudelijk van elkaar. Het Drechtstedenbestuur heeft op 8 februari 2018 het Privacy beleid Drechtsteden vastgesteld met de regionale invulling van een Functionaris Gegevensbescherming. In dit beleid is opgenomen dat iedere gemeente verantwoordelijk is voor het aanstellen van een lokale coördinator op het gebied van privacy. De Functionaris Gegevensbescherming kan gezien worden als een verlengstuk van de Autoriteit Persoonsgegevens. De adviezen en aanwijzingen van de Functionaris Gegevensbescherming zijn niet geheel vrijblijvend en daarom geniet de functionaris een bepaalde mate van (ontslag-)bescherming.

De Privacy Coördinator is verantwoordelijk voor het actualiseren, bewaken en (mede-) uitvoeren van het regionale privacy beleid binnen de gemeente. Ten opzichte van de Functionaris

Gegevensbescherming zijn de werkzaamheden van de Privacy Coördinator meer praktisch van aard. De Adviseur Gegevensbescherming is de regionale vraagbaak voor zowel de Functionaris Gegevensbescherming als de Privacy Coördinator.

Bij privacy is er sprake van een duidelijke scheiding tussen uitvoering, advies en toezicht. Als het om informatiebeveiliging gaat, is dit niet het geval. Informatiebeveiliging gaat over meer dan alleen maar de bescherming van persoonsgegevens. Het onderwerp informatiebeveiliging is echter wel opgenomen in de privacywetgeving. Landelijk is de BIO vastgesteld, waar de CISO's en Informatieveiligheidsadviseurs verantwoordelijk zijn voor de uitvoering hiervan.

Gemeenten moeten zich continu aanpassen aan de snelle veranderingen op het gebied van bijvoorbeeld ICT, wet- en regelgeving. Dit geldt niet alleen voor privacy of informatiebeveiliging, maar gaat door alle lagen van de organisatie heen. De Informatiemanager draagt zorg voor de samenhang hiervan.

3. Privacy Coördinator

De Privacy Coördinator (PC) is het eerste aanspreekpunt binnen de organisatie op het gebied van privacy, voor inwoner, ambtenaar, bestuurder of andere partner. De PC borgt de bescherming van persoonsgegevens binnen de gemeente en adviseert hierover aan bestuur, management, proceseigenaren en gebruikers. De PC bevordert de naleving van de Algemene Verordening Gegevensbescherming, ziet toe op de naleving hiervan en bevordert de bewustwording binnen de organisatie.

De uitvoering gaat in nauwe afstemming in het netwerk van de samenwerkende Drechtsteden, de Functionaris Gegevensbescherming en de Adviseur Gegevensbescherming.

De PC heeft op strategisch/tactisch en operationeel niveau contacten met het management, proceseigenaren en medewerkers van de gemeente.

Daarnaast heeft de PC contacten met de Functionaris Gegevensbescherming (FG) en Adviseurs Gegevensbescherming (AG) en privacy coördinatoren van de Drechtsteden organisaties.

Werkzaamheden Privacy Coördinator

De werkzaamheden van de Privacy Coördinator zijn enerzijds gebaseerd op de verplichtingen die voortvloeien uit de wetgeving, anderzijds zijn deze het gevolg van de regionale samenwerking.

- Zorgdragen voor een compleet en actueel register van verwerkingen;
- Bewaken dat waar nodig, verwerkersovereenkomsten afgesloten worden;
- Afhandeling van rechten van betrokkenen;
- Regionaal opstellen, lokaal laten vaststellen, bewaken en uitvoeren van het Privacy beleid;
- Ondersteunen in de uitvoering van DPIAs;
- Meewerken aan onderzoeken vanuit de AP of de Functionaris Gegevensbescherming;
- Collega's actief wijzen op de meldplicht datalekken (kennissessies), signalen oppakken en doorzetten;
- Coördinatie bij (middel) grote datalekken die alleen betrekking heeft op de eigen organisatie. Afstemmen bij externe communicatie bij datalekken. Controleren of verbeteracties naar aanleiding van datalekken daadwerkelijk zijn geïmplementeerd;
- Verantwoordelijk voor de informatieverstrekking in het kader van audits en mede aanspreekpunt voor de auditcommissie / Functionaris Gegevensbescherming;
- Coördineren van de uitvoering van de actieve informatieplicht aan betrokkenen
- Deelnemen aan privacy coördinatoren overleg binnen de Drechtsteden (PCO);
- Beleidsadvies in relatie tot het beschermen van persoonsgegevens;
- Ondersteuning bij het beantwoorden van Raadsvragen;
- Meewerken aan het opstellen en bewaken van specifieke werkinstructies in het kader van de AVG;

- Autorisatie matrices mede beoordelen.

Terugblik

Vanaf de start bij de gemeente is de Privacy Coördinator aan de slag gegaan met het implementeren van de AVG. Lokaal en regionaal zijn er stappen gezet om het niveau van privacy waarborging binnen de gemeente te verhogen

Het op orde brengen van de privacy waarborging vraagt veel van de gehele organisatie. De Privacy Coördinator is verantwoordelijk dit te begeleiden en faciliteren. Hoewel dit steeds beter gaat is het niet eenvoudig om alle facetten binnen de gehele organisatie goed in te richten. Dit vergt tijd en aandacht, bijvoorbeeld doordat overzichten van contracten, systemen en processen van de hele organisatie structureel bijgehouden en gecontroleerd moeten worden.

Register van verwerkingen

Alle processen van de Drechtsteden gemeenten zijn vastgelegd in een systeem. Dit systeem geldt als basis voor het register van verwerkingen. Na een inventarisatie in 2018 is bepaald welke processen ook daadwerkelijk door de gemeente worden uitgevoerd en zijn de meest risicovolle processen in kaart gebracht. Op basis van de richtlijnen van de AVG is een scheiding gemaakt in wel/geen Data Protection Impact Assessment (DPIA) uitvoeren. Lokaal en regionaal is hier een start mee gemaakt.

Ad hoc werkzaamheden

Naast het op orde krijgen van de basis wordt er ook veel ad hoc werk verricht. Denk hierbij bijvoorbeeld aan het afhandelen van rechten van betrokkenen, het doen van risico-inventarisaties voor nieuwe werkprocessen of het opstellen van verwerkersovereenkomsten. Dit knelt soms met het structureel op orde krijgen van de basis en de beschikbare tijd.

Bewustwording

De afgelopen jaren is veel aandacht geweest voor de bewustwording van medewerkers. Medewerkers hebben trainingen gevolgd en er zijn diverse bewustwordingsacties uitgevoerd. Een voorbeeld hiervan zijn de jaarlijkse WIPI weken (Weken van de Informatieveiligheid, Privacy en Integriteit) in oktober.

Positie vacant

Medio augustus 2020 heeft de toenmalige Privacy Coördinator de organisatie verlaten. Doordat deze functie 8 maanden vacant is geweest, is er een gat ontstaan in de kennis van privacy binnen Sliedrecht. In april 2021 zijn er 2 nieuwe collega's gestart. Een informatiemanager en een adviseur bedrijfsvoering (ter vervanging van een medewerker die met pensioen is gegaan). Gezien de ontwikkelingen op het gebied van informatiemanagement en –beveiliging is er voor gekozen om de taken van de Privacy Coördinator onder te brengen bij de Adviseur Bedrijfsvoering. De taken op het gebied van informatiebeveiliging zijn toegevoegd aan het pakket van de Informatiemanager.

Opgaven komende periode

De afgelopen periode is geïnventariseerd wat de belangrijkste actiepunten zijn voor de komende periode. Het privacy beleid is geactualiseerd o.a. op basis van nieuwe landelijke inzichten. Verder wordt de inventarisatie uit 2018 geactualiseerd en verder uitgewerkt. Concreet betekent dit dat er controle wordt gedaan op de processen en de volledigheid van het verwerkingsregister. Daar waar nodig wordt er (regionaal of lokaal) een DPIA uitgevoerd in samenwerking met de proceseigenaren. Ook zal er de nodige aandacht uitgaan naar het verder bevorderen van het bewustzijn rondom privacy. De rechten van betrokkenen blijven geborgd conform de werkinstructies.

4. Informatiemanager

Regionaal hebben alle Drechtstedengemeenten hoge ambities verbonden aan de opbrengsten van de inzet van informatiemiddelen en het gebruik van data. Voor de organisaties zelf, maar ook voor het geheel van de samenwerking binnen en buiten de Drechtsteden is het van belang dat wij als organisatie een volwassen invulling kunnen geven aan informatiemanagement.

De gemeente is gebonden aan de Baseline Informatiebeveiliging Overheid (BIO). De BIO schrijft het hebben van een informatieveiligheidsbeleid voor. De Drechtsteden hebben dit beleid gezamenlijk vormgegeven. Vanuit strategisch en tactisch oogpunt zijn er verschillende rollen belegd. De CISO is regionaal verantwoordelijk voor het adviseren op en controleren van de informatiebeveiliging binnen de gemeente. Lokaal coördineert de Informatiemanager een juiste naleving van de BIO.

De Informatiemanager richt zich op het laten aansluiten van IT middelen bij de organisatiestrategie en draagt zorg voor een toekomstvast informatievoorziening, die betrouwbaar, kostenefficiënt en onderhoudbaar is. Ten slotte is de Informatiemanager ook het lokale aanspreekpunt op regionaal niveau.

De taken van de informatieveiligheidsadviseur zijn in Sliedrecht ondergebracht bij de informatiemanager.

Werkzaamheden informatiemanager

- Ondersteunen van innovatie door de mogelijkheden van IT in kaart te brengen en de vernieuwingen in de organisatie te realiseren
- Managen en ontsluiten van data en het ondersteunen bij het beschikbaar stellen en omzetten van gegevens naar bruikbare informatie voor de organisatie.
- IT-dienstverlening instrueren op een manier dat IT-diensten beter de organisatie ondersteunen
- Transparantie creëren voor inzicht in prestaties van IT-projecten en –processen waardoor de organisatie in control is en blijft.
- Implementeren van en toezichthouden op het informatiebeveiligingsbeleid in een organisatie
- Opstellen en uitvoeren van het informatiebeveiligingsplan
- Uitvoeren van risicoanalyses
- Coördineren ENSIA (Eenduidige Normatiek Single Information Audit)
- Risico- en kwetsbaarheid monitoring
- Technisch aanspreekpunt voor informatiebeveiligingsincidenten en het verzorgen van incidentenregistratie en afhandeling
- Initiëren van informatiebeveiliging- bewustwordingsprojecten
- Bewustzijn creëren onder werknemers
- Informatieveiligheidsdeskundige voor interne en externe stakeholders
- Coördineren van (wettelijk verplichte) veiligheidsaudits
- Veiligheid van hardware waarborgen
- Uitvoerder beleid ICT Middelen
- Contracttoetsing
- Deelnemer regionale overleggen informatiemanagers en informatieveiligheidsadviseurs (IMO-D, PIO-D)

Terugblik

Vanaf de start bij de gemeente Sliedrecht heeft de Privacy Coördinator ook de taken van informatieveiligheid op zich genomen. Dit gezien de steeds belangrijker wordende rol van veiligheid van (persoons)gegevens.

Het gecombineerde takenpakket van de Privacy Coördinator was ingeschat op een verdeling van 0,5 fte voor de taken met betrekking tot privacy en 0,5 fte voor informatiemanagement. De toevoeging van taken voor informatieveiligheid houdt in dat er minder tijd besteed kon worden aan de taken voor privacy of informatiemanagement. Alhoewel dit voor de overlappende zaken een logische keuze is, is niet ieder onderdeel van informatieveiligheid gekoppeld aan privacy. Ook is 2021 het informatiebeveiligingsbeleid vastgesteld, waarin afspraken staan omtrent de lokale borging van informatieveiligheid. Om deze reden is in 2021 besloten om het takenpakket van de Informatiemanager uit te breiden met de werkzaamheden in het kader van informatiebeveiliging en de taken in het kader van privacy onder te brengen bij de Adviseur Bedrijfsvoering.

Door het ontbreken van een vaste invulling van de functie Privacy Coördinator in de periode van augustus 2020 t/m april 2021 is de doorontwikkeling van informatiemanagement en informatiebeveiliging binnen Sliedrecht stil komen te liggen. Verder ontbrak een centraal aanspreekpunt en verbinder binnen de organisatie voor vragen met betrekking tot IT, informatiebehoefte en –veiligheid. Binnen de regio had Sliedrecht een afwachterende positie op deze deelgebieden.

Opgaven komende periode

Een van de sporen van ICT verandert is het versterken van de digitaliseringsketen binnen de Drechtsteden. Dit gaat o.a. om het vergroten van het opdrachtgeverschap van de afzonderlijke gemeenten. De informatiemanager fungeert als schakel tussen de organisatie en de regio. Hierdoor heeft de gemeente een stoel aan tafel bij meerdere regionale gremia. Dit houdt effectief in dat Sliedrecht niet langer afwachterend is in de regio op het gebied van informatiemanagement en – beveiliging, maar haar eigen input en bijdrage kan leveren. Dit resulteert in een betere afstemming tussen vraag en aanbod. Ook in het licht van de ontwikkeling naar een servicegemeente, wordt een stevig opdrachtgeverschap van de gemeente Sliedrecht steeds belangrijker.

Het basishorvenkader BIO (Baseline Informatiebeveiliging Overheid) wordt verder geïmplementeerd en de ENSIA, de audit waarmee de gemeente zich verantwoord over informatiebeveiliging en- kwaliteit, wordt gecoördineerd.

Momenteel lopen er verdere meerdere projecten om ICT voorzieningen beter aan te laten sluiten op de organisatiebehoefte, ook staat de komende periode in het teken van het afronden en uitwerken van de inventarisatie en implementatie van verschillende processen en applicaties.

5. De Functionaris Gegevensbescherming

De wet verbindt duidelijke eisen aan de positionering van een Functionaris Gegevensbescherming (FG). Zo is het essentieel dat de FG onafhankelijk kan toezien op de naleving van de AVG in de betreffende organisatie. Binnen de Drechtsteden is de FG rechtstreeks onder de directeur van de GRD gepositioneerd. De rol van de FG is van controlerende aard. Er zijn slechts een aantal thema's waarop de FG een uitvoerende rol heeft. Dit is bijvoorbeeld bij het doen van een melding van een datalek aan de Autoriteit Persoonsgegevens of het geven van goedkeuring op uitgevoerde risicoanalyses.

Evaluatie

De FG geeft eenmaal per jaar een evaluatierapport voor iedere gemeente vrij. Deze evaluatie beschrijft de stand van zaken rondom privacy bij de gemeente en de gebieden waarop, volgens de FG, meer aandacht zou moeten liggen. Enerzijds wordt er gekeken naar de lokale werkzaamheden die zijn verricht, zoals bijvoorbeeld het verwerkingsregister, het borgen van de rechten van betrokkenen of de governance. Anderzijds wordt er gekeken naar regiobrede risico's. Door het ontbreken van een vaste invulling van de functie Privacy Coördinator, is de progressie die in 2019 en 2020 is ingezet, stil komen te liggen. Dit heeft geresulteerd in een aantal aanbevelingen van de FG in juli 2021. De belangrijkste daarvan zijn:

Lokaal:

- Zorg voor een compleet en actueel verwerkingsregister;
- Voer de DPIA's uit en leg vast voor welke processen op langere termijn een DPIA moet worden gehouden;
- Breng in kaart welke verwerkersovereenkomsten nog gesloten moeten worden;
- Borg de rechten van betrokkenen;
- Geef verder invulling aan een trainings- en bewustwordingsprogramma;
- Voorzie in voldoende kennis en capaciteit om de naleving van de AVG te waarborgen;
- Zet het onderwerp privacy structureel op de agenda van het management.

Regionaal:

- Stel een regionaal EDM (Electronic Device Management) beleid op;
- Maak een impact analyse voor het thuiswerken als geheel en MS Teams in het bijzonder;
- Borg de onafhankelijke uitvoering van de FG taken;
- Stel het nieuwe privacy beleid vast;
- Houdt DPIA's voor de samenwerkingsverbanden en regionaal ingezette systemen (Centric, AFAS)

Zienswijze

Betreft: Reactie op Adviesvraag over invulling privacy taken voor het college van Burgemeester en Wethouders van Sliedrecht i.v.m. amendement 9 april 2019 van de VVD, SGP CU en Pro Sliedrecht .

In de privacy rapportage van juni 2019 is aangegeven dat het college van de gemeente Sliedrecht (nog) niet aan de AVG voldeed. Geadviseerd werd om te zorgen voor deskundigheid en capaciteit, bijvoorbeeld met het benoemen van een privacy coördinator in te vullen. In 2020 was de FG rapportage iets positiever doordat er toen meer capaciteit beschikbaar was geweest en verschillende taken werden opgepakt. Na de FG rapportage van 2020 is de functie van privacy coördinator in Sliedrecht meer dan een half jaar niet ingevuld.

Dat heeft, onder andere, geresulteerd in het feit dat in de FG rapportage van juli 2021 is geconcludeerd "*dat het college van Sliedrecht, met name als gevolg van zeer beperkte capaciteit, niet veel werkzaamheden kunnen verrichten op het gebied van de naleving van de AVG. Het college van Sliedrecht is hierdoor zelfs achteruit gegaan ten opzichte van de vorige rapportage.*

Het feit dat de functie van privacy coördinator meer dan een half jaar niet is ingevuld en op dit onderwerp nagenoeg geen werkzaamheden zijn verricht, geeft helaas geen blijk van een zorgvuldige omgang met het grondrecht op Privacy van de betrokkenen. Daarnaast levert het een hoog risico op voor de organisatie. Het college voldoet niet aan de wet, en beschermt de persoonsgegevens van haar burgers daardoor niet voldoende

Wanneer de externe toezichthouder een eventueel onderzoek start naar een verwerking van het college van Sliedrecht is de kans groot dat deze nalatigheid constateert, met alle gevolgen van dien. (keuze voor boetes, hogere boetes etc).

Nu er weer een privacy coördinator is aangesteld, is het absoluut urgent dat deze voldoende capaciteit en middelen ter beschikking krijgt, en daarnaast de ondersteuning van bestuur en management, om in het volgende rapportagejaar orde op zaken te kunnen stellen. Ook daarna zal voldoende capaciteit beschikbaar moeten zijn om de structurele taken te kunnen uitvoeren en te kunnen voldoen aan de AVG."

De FG verwijst hierbij nogmaals naar de laatste alinea van de conclusie. Voor een verdere onderbouwing en aanbevelingen verwijst de FG naar de FG rapportage van juli 2021.

6. Conclusies

Capaciteit

In eerste instantie is gekozen voor een verdeling van 0,5 fte voor de taken van de Privacy Coördinator en 0,5 fte voor de taken van de Informatiemanager. Met het vertrek van de Privacy Coördinator in augustus 2020 en na vaststelling van het informatiebeveiligingsbeleid begin 2021 is er voor gekozen om de taken van de Privacy Coördinator te beleggen bij de Adviseur Bedrijfsvoering en de taken van de Informatieveiligheidsadviseur toe te voegen aan het takenpakket van de Informatiemanager. Door deze herverdeling van taken is de beschikbaar gestelde totale capaciteit van 1 fte toereikend.

Privacy

In het privacy beleid staan een aantal activiteiten benoemd die de gemeente onder de privacywetgeving verplicht is uit te voeren. Voorbeelden hiervan zijn het bijhouden van een verwerkingsregister, het opzetten van een proces voor rechten van betrokkenen en het opstellen van verwerkersovereenkomsten met externe partijen. Dit zijn aspecten waar vanaf 2018 volop aandacht aan is geschonken, maar waar voortdurend volop aandacht voor moet zijn. Dit proces heeft tussen augustus 2020 en april 2021 stilgelegen. Na april 2021 is veel tijd gaan zitten in het verkrijgen van een duidelijk beeld van processen, systemen en contracten. De inventarisatie uit 2018 is deels verouderd en mogelijk ook niet compleet, om de basis op orde te krijgen zal hier de eerste aandacht naar uit toe moeten gaan.

Ad hoc vraagstukken kunnen beantwoord worden, waardoor er geen grote risico's gelopen worden op dit gebied.

Aanbevelingen Functionaris Gegevensbescherming

Het ontbreken van een vaste invulling van de werkzaamheden op het gebied van privacy heeft geleid tot een aantal aanbevelingen van de FG zoals hierboven onder hoofdstuk 5 genoemd. Het college neemt deze aanbevelingen over. Op dit moment zijn we bezig met een inhaalslag op het gebied van het inventariseren van de werkprocessen en het bijwerken van het verwerkingsregister. Daar waar nodig worden verwerkersovereenkomsten opgesteld. Voor nieuwe werkprocessen worden lokale of regionale DPIA's uitgevoerd. Ook het interne privacy-bewustzijn wordt verder vergroot. Enerzijds door de aanwezigheid van een vast aanspreekpunt voor de organisatie, anderzijds door (pro-)actief in gesprek te gaan met betrokken partijen.

De raad wordt jaarlijks, na ontvangst van de rapportage van de FG, op hoofdlijnen geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot privacy binnen de gemeente Sliedrecht, de stappen die in het voorgaande jaar zijn gezet en de focus voor het komende jaar.

Informatiemanagement en -beveiliging

Sliedrecht heeft de wettelijke taak om een groot aantal diensten te leveren aan inwoners en ondernemers. Veel van deze diensten worden steeds meer en verder gedigitaliseerd en/of online aangeboden. De beveiliging van deze informatie en de bescherming van de persoonsgegevens vraagt om een adequate organisatie hiervan. Informatie moet immers beschikbaar, actueel, volledig en betrouwbaar zijn en mag alleen door bevoegden zijn in te zien. Het vastgestelde Informatiebeveiligingsbeleid schrijft voor dat elke gemeente de invulling van de rol Informatieveiligheidsadviseur zelf vorm geeft.

Verder krijgt het ICT opdrachtgeverschap van de gemeente binnen de regio een steeds grotere rol, als gevolg van ICT Verandert en de overgang naar de servicegemeente. Organisatievraagstukken die bij een gemeente spelen, zijn vaak ook automatisch ICT-vraagstukken. Het gaat dan om de vraag hoe je bedrijfsprocessen zo effectief mogelijk inricht. De Informatiemanager is met het huidige takenpakket niet alleen verantwoordelijk voor het tactisch en strategische deel van plannen, maar ook het operationele en uitvoerende deel.

De raad wordt jaarlijks op hoofdlijnen geïnformeerd naar aanleiding van de ENSIA.

Bedrijfsvoering

We werken toe naar een situatie waar privacy, informatiebeveiliging en –management integraal onderdeel zijn van de bedrijfsvoering, waarbij de specialisten eerder in processen betrokken worden. Zo wordt voorkomen dat de gemeente onbedoelde risico's loopt op een van deze gebieden.